

Tisková zpráva k nadcházejícímu vyklizení squatu Cibulka

Obyvatelům squatu Cibulka v pražských Košířích byla ke 31. 3. 2015 vypovězena Dohoda o spolupráci, kterou měli od května 2012 uzavřenou se společností Cibulka a.s., v čele s JUDr. Oldřichem Vaníčkem. Ten zhruba před měsícem přislíbil, že spolupráce bude pokračovat do doby, než započne rekonstrukce. Na jednání ale nedošlo.

Obyvatelé se rozhodli objekt neopustit dobrovolně. Nechtějí totiž ponechat historickou usedlost na pospas spekulativním záměrům majitele, který ji od roku 1993 nechal chátrat. Za jeho konání mu Odbor národní památkové péče Magistrátu města Prahy od roku 2006 udělil několik pokut v řádu statisíců Kč. „Důvodem pro uložení sankce byla zejména trvajících absence údržby o předmětnou kulturní památku,“ uvedl památkový odbor ve své zprávě.

Předmětem vzájemné spolupráce bylo, že uživatelé budou napomáhat plnit nařízení Národního památkového ústavu, a tak bránit dalším pokutám. Za dobu jejich působení již majitel žádnou pokutu nedostal. Obávají se, že kdyby objekt opustili, zůstala by Cibulka opět nečinně ležet ladem. „Jsme nadále ochotni vyjednávat o podmínkách nové smlouvy a být nápomocni ve všech krocích, vedoucích k záchraně usedlosti,“ uvádí obyvatelé ve svém prohlášení.

Krátce před polednem 2. 4. 2015 navštívil areál Cibulky zástupce majitele spolu se členy pravděpodobně security agentury, kterou si majitel zřejmě na vyklizení najal. Zatím se jednalo jen o namátkovou prohlídku, výhrůžkami ale nešetřili. „Obáváme se násilného a nekorektního chování,“ říkají. Čeká se, že evikce proběhne v řádu dnů.

Chtějí ale setrvat a požadují svolení k využívání objektu do doby než začne patřičná rekonstrukce nebo než majitel představí jasný záměr budoucnosti Cibulky. „Své zájmy budeme hájit i právní cestou, neboť se domníváme, že majitel svým chováním již dostatečně zpochybnil legitimitu svého vlastnictví,“ píše v závěru prohlášení a dodávají, že i v budoucnu „hodlají podněcovat změny nástrojů vymáhající závazky a povinnosti plynoucí jak ze soukromého vlastnictví, tak ze vztahu k památkám.“

Prohlášení kolektivu Cibulky

=====

V květnu 2012 jsme s majitelem historické usedlosti v Košířích uzavřeli smlouvu o využívání, koncipovanou jako Dohodu o spolupráci. Podařilo se nám ji vyjednat po krátkém období, kdy jsme dům obývali bez souhlasu. Ke 31. 3. 2015 nám však byla vypovězena. Následující text se pokouší objasnit důvody, proč jsme se rozhodli objekt neopustit dobrovolně.

Objekt a celý okolní areál již od devadesátých let chátrá. Tento stav zapříčinila laxnost majitele společnosti Cibulka a. s. JUDr. Oldřicha Vaníčka, který je zároveň předsedou představenstva Ústředního automotoklubu, dříve Autoturistu. Zmíněná akciová spol. se z Autoturistu odštěpila v roce 1996. Usedlost Cibulku získala roku 1993. Tou dobou tato ojedinělá stavba připomínala ruinu jen zdaleka. Společnost slibovala, že prvním cílem bude nalézt movitého partnera, z jehož financí bude moci uskutečnit plán na jakési kulturní či seniorské centrum. Za takových podmínek Magistrát hl. města Prahy souhlasil s prodejem a ministerstvo kultury dokonce poskytlo dvoumilionovou dotaci.

Zájemce se hledá přes realitní kanceláře. Částka se od roku 2006 snížila ze 150 na 130 milionů korun. Fakt, že oprava památky by byla finančně náročnější než koupě sama, činí Cibulku takřka neprodejnou. Vznikla sice již řada projektů na renovaci. Plány se ale nikdy nepodařilo naplnit, neboť počítaly s necitlivými přestavbami a dokonce demolicí některých budov. Odbor památkové péče je naštěstí v zájmu zachování kulturní hodnoty nepovolil.

Majitel ale neučinil zhola nic, aby někdejší zchovalý stav udržel a v současnosti se nachází ve zcela havarijním stavu. Střecha nejstaršího, tzv. Severního křídla, je na několika místech děravá, krovy jsou napadené dřevomorkou a hnilobou a do interiéru, kde jsou již propadlé stropy, volně zatéká. Zmizely kovové prvky jako okapy i měděná krytina z cibulovité věže byla odcizena, významné umělecké architektonické prvky se rozpadají, sklepy se plní vodou a na pozemcích se za léta rozmohly husté nálety a Lány odpadků.

Nabízí se tak hypotéza, že se jedná o klasické spekulování s majetkem, kdy vlastník čeká, až historicky hodnotné části samy spadnou nebo je bude možné zbourat z důvodu havarijního stavu. V roce 2006 uložil Odbor památkové péče pražského magistrátu první pokutu za neplnění zákonných povinností ve vztahu ke kulturní památce a uložil vlastníkovvi opatření k zajištění nejnnutnějších úprav, která měl realizovat ve stanovených termínech. Ty však nesplnil. O tři roky později byla uložena další opatření, po nichž následovala nová vyšší pokuta v roce 2010, „důvodem pro uložení sankce byla zejména trvající absence údržby a péče o předmětnou kulturní památku.“ Obdobná situace nastala i následující rok.

Změna k lepšímu, které si všiml i samotný památkový odbor, nastala až v roce 2012. Časová spojitost s počátkem našeho zdejšího působení není náhodná. Předmětem vzájemné dohody bylo, že budeme moci areál využívat, pokud pomůžeme plnit jednotlivá nařízení. Jmenovitě se jednalo o odstranění náletů, zavedení okapů a svedení vody ze střechy od domů, vyčištění pozemku od černých skládek a jeho zabezpečení, zajištění neprůchodnosti nebezpečných budov, zamezení vstupu nepovolaných osob a provádění jiných údržbových prací, na něž měl majitel, dle vlastních slov, poskytovat potřebný materiál.

Smlouva vymezila místnosti, které smíme využívat s tím, že je označíme číslem a popiskem k čemu slouží, byli jsme povinni odevzdat seznam se jmény a čísly občanských průkazů všech obyvatel. Také ale povolovala pořádat kulturní a veřejné akce, o kterých stačilo majitele pouze informovat. Smyslem naší zdejší existence totiž od samého počátku není jen bydlet a fungovat jako levná pracovní síla pro osobu, s jejímiž postoji se z principu nemůžeme ztotožnit, ale také otevřít tento jedinečný prostor co nejširšímu spektru veřejnosti, zvláště pak pro lokální sousedstvo, které naši přítomnost shledává za víceméně přínosnou a vytvořit zázemí pro aktivity nejrůznějšího druhu- např. jedna sousedka zde chová včely.

Během tří let našeho působení majiteli již pokuta udělena nebyla, ale jeho přičinlivost byla minimální. V současné situaci nelze tajit, že se například jeden rok vůbec nebylo možno domluvit na přivezení kontejneru a že veškerá jeho aktivita se nesla jen v duchu jeho slov „aby to vypadalo.“ Veškeré kroky byly zaměřeny pouze na vizuální stránku. V prosinci minulého roku, po několika dnech silného nárazového větru, se na vícero místech propadla střecha historického křídla. Nebezpečí bylo dlouhodobě evidentní, proto byl majitel naposledy na podzim 2014 ze strany NPÚ vyzván k provizorním úpravám, které však neučinil a absolutní zkáze zabránila jen mírná, sněhu prostá zima.

Rok 2014 také znamenal počátek vzájemného nesouladu a písemně přicházely další a další výhrady k našemu působení, jejichž smyslem snad mohlo být, nás postupně vypudit. Bylo zakázáno parkovat zde jakákoli motorová vozidla, která pro nás jsou nezbytná, neboť se jedná po většinou o obytné dodávky či karavany. Většina místností totiž není vhodná k bydlení, byly dlouhodobě zabezpečeny a nevětrané, jsou provlhlé, zaplísňené a teprve je postupně vysoušíme. Posledním nemyslitelným nařízením byl zákaz konání kulturních akcí, z nichž zajišťujeme režijní náklady spojených s údržbou objektu. Situaci zde komplikuje i fakt, že není připojen vodovod ani kanalizace, přívod elektřiny jsme obnovili.

Komunikace vážla, chvíli nám bylo řečeno, že stačí, když odjedou auta z nádvoří, po čase zase, když odjedou z horní zahrady. Odůvodněním bylo, že brání výhledu na památku, což je v porovnání s hroutící se střechou, upřímně řečeno, malichernost. Poslední příslib, že vzájemná koexistence bude možná, jsme obdrželi od JUDr. Vaníčka osobně zhruba před měsícem, od té doby ale telefony mlčí. Naše snahy osobně se domluvit selhaly.

Přesto jsme nadále ochotni vyjednávat o podmínkách nové smlouvy a být nápomocni ve všech krocích vedoucích k záchraně usedlosti, alespoň do doby než započne, doufáme, co nejšetnější rekonstrukce a své zájmy hodláme hájit i právní cestou, neboť se domníváme, že majitel svým konáním již dostatečně zpochybnil legitimitu svého vlastnictví. Nebudeme-li vyslyšeni, chceme dále podněcovat nutné změny nástrojů vynucujících závazky a povinnosti plynoucí jak z vlastnického práva, tak ze vztahu k památkám.